

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 27/2002 vp

Hallituksen esitys Venäjän kanssa tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen ja sopimuksen muuttamista koskevan pöytäkirjan hyväksymisestä

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 21 päivänä kesäkuuta 2000 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen Venäjän kanssa tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen ja sopimuksen muuttamista koskevan pöytäkirjan hyväksymisestä (HE 84/2000 vp).

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- valtiovarainministeri Sauli Niinistö, ylijohdaja Lasse Arvela, finanssineuvos Hillel Skurnik ja finanssisihteeri Anders Colliander, valtiovarainministeriö
- ylitarkastaja Mirjami Saarelma, Verohallitus

- johtaja Jaakko Kujala, Rakennusteollisuuden Keskusliitto
- johtaja Tero Honkavaara, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto
- toimitusjohtaja Terho Salo, Rakennusteollisuus RT ry
- toimitusjohtaja Martti Rautee ja talous- ja rahoitusjohtaja Timo Vilén, Skanska East Europe Oy
- liiketoimintaryhmän johtaja Mikko Rekola, YIT Rakennus Oy
- työehtoasiamies Petri Savolainen, Suomen Journalistiliitto
- toimitusjohtaja Mirja Azeem, Suomalais-venäläinen kauppakamari.

Kirjallisen lausuntonsa ovat antaneet

- valtiovarainministeriö
- Suomen Journalistiliitto - Finlands Journalistförbund ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Venäjän kanssa tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi touku-kuussa 1996 tehdyn sopimuksen sekä tätä sopimusta muuttavan, huhtikuussa 2000 tehdyn pöytäkirjan.

Sopimus rakentuu eräin poikkeuksin Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) laatimalle mallisopimukselle. Sopimus sisältää määräyksiä, joilla sopimusvaltiolle myönnetään oikeus verottaa eri tuloja, kun taas toisen sopimusvaltion on vastaavasti luovuttava

käyttämästä omaan verolainsäädäntöön perustuvaa verottamisoikeuttaan tai muulla tavoin myönnettävä huojennusta verosta, jotta kansainvälinen kaksinkertainen verotus vältetään. Lisäksi sopimuksessa on muun muassa syrjintäkieltoa ja verotustietojen vaihtoa koskevia määräyksiä. Sopimukseen liittyy eräitä sen määräyksiä täydentävä pöytäkirja, joka on sopimuksen olennainen osa.

Sopimus tulee voimaan viidentenätoista ja muutospöytäkirja kolmantenakymmenentenä

päivänä siitä päivästä, jona sopimusvaltioiden hallitukset ovat ilmoittaneet toisilleen täyttäneensä valtiosäännössään sopimuksen ja vastaavasti muutospöytäkirjan voimaantulolle asetetut edellytykset.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen ja sitä muuttavan pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja puoltaa sen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Neuvotteluprosessi

Venäjän parlamentti on hyväksynyt 30.10.2002 Suomen ja Venäjän välillä vuonna 1996 tehtyä verosopimusta muuttavan, vuonna 2000 allekirjoitetun pöytäkirjan.

Vuoden 2000 pöytäkirjalla muutetaan niitä vuoden 1996 sopimuksen määräyksiä, jotka koskevat kiinteän toimipaikan muodostumista rakennustoiminnassa sekä vuoden 1996 sopimuksen ja voimassa olevan, vuoden 1987 verosopimuksen siirtymäaikasäännöksiä rakennusvienin osalta.

Molempien sopijapuolten tarkoituksena on ollut se, että vuonna 1996 allekirjoitettu varsinainen verosopimus ja sitä muuttava, vuonna 2000 allekirjoitettu pöytäkirja saatetaan voimaan niin, että niiden soveltaminen alkaa samanaikaisesti.

Verosopimuksen ja sitä muuttavan pöytäkirjan voimaantulo edellyttävät Suomessa eduskunnan ja tasavallan presidentin hyväksymistä ja Venäjällä vastaavasti parlamentin hyväksymistä ja presidentin ratifiointia.

Verosopimuksen ja pöytäkirjan hyväksymistä koskeva hallituksen esitys HE 84/2000 vp on annettu eduskunnalle kesäkuussa 2000. Venäjä on jo hyväksynyt ja ratifioinut vuoden 1996 verosopimuksen sekä ilmoittanut siitä Suomelle.

Hallituksen esityksen käsittely eduskunnassa on odottanut toistaiseksi sitä, että verosopimusta muuttavan pöytäkirjan hyväksymistoimet on suoritettu loppuun Venäjällä. Tällä on haluttu varmistaa se, että uusi verosopimus ja sitä muuttava pöytäkirja tulevat voimaan niin, että niitä ryhdytään soveltamaan samanaikaisesti.

Suomen valtiovallan puolelta on pidetty tarkoituksenmukaisena sitä, että verosopimus ja sitä muuttava pöytäkirja saataisiin voimaan kuluvan vuoden aikana ja sovellettavaksi vuoden 2003 alusta lukien. Tämä on johtunut siitä, että vuonna 2000 allekirjoitettuun muutospöytäkirjaan sisältyy eräitä siirtymäaikasäännöksiä, joita sovellettaisiin vain kuluvan vuoden loppuun. Suomen käsitys on saatettu myös Venäjän tietoon.

Valiokunnan asiantuntijakuuleminen

Valiokunnan kuulemat teollisuuden ja rakennusalan edustajat ovat olleet sitä mieltä, ettei sopimusta tule hyväksyä, koska se heikentää ratkaisevalla tavalla suomalaisten yritysten kilpailuasemaa nykyisestä. He ovat viitanneet samassa yhteydessä myös siihen, että uusi verosopimus ja sitä muuttava pöytäkirja ovat tulkinnanvaraisia ja ettei niitä täydentävä, 13.4.2000 laadittu

yhteisymmärrysmuistio ole sopimuksen virallinen osa. Sopimusasiakirjojen ja normipohjan tulkinnanvaraisuudesta on arveltu aiheutuvan merkittäviä ongelmia käytännön yritystoiminnassa.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Venäjä on irrottautumassa vanhasta verosopimuskannastaan. Venäjän ja Suomen välillä vuonna 1996 allekirjoitettu uusi verosopimus rakentuu eräin poikkeuksin OECD:n mallisopimukselle. Vuonna 2000 allekirjoitettu, sopimusta muuttava pöytäkirja on laadittu Suomen aloitteesta. Sen molemminpuolinen hyväksyntä on asetettu varsinaisen verosopimuksen hyväksymisen edellytykseksi Suomessa. Kun Venäjän parlamentti on nyt saattanut hyväksymistoimet omalta osaltaan loppuun, valiokunta katsoo, että hallituksen esitys voidaan hyväksyä sopimusneuvottelujen edellyttämällä tavalla.

Seuranta

Jotta sopimuksen tulkinta ja soveltaminen sujuisivat käytännössä mahdollisimman ongelmattomasti, valiokunta pitää aiheellisena seurata verosopimuksen ja sitä muuttavan pöytäkirjan täytäntöönpanoa ja soveltamista. Valiokunta kehottaa sen vuoksi valtiovarainministeriötä seuraamaan tilannetta ja ryhtymään tarvittaessa heti toimenpiteisiin tarpeellisten täsmennysten aikaansaamiseksi ja verotusmenettelyn selkiinnyttämiseksi.

Lain vahvistaminen

Valiokunta esittää lisäksi, että verosopimuksen ja pöytäkirjan määräysten voimaansaattamista koskeva laki saatetaan tasavallan presidentin vahvistettavaksi vasta sen jälkeen, kun vuoden

2000 pöytäkirja on lopullisesti ratifioitu Venäjällä.

Voimaantulolain 2 §

Hallituksen esitykseen sisältyvän verosopimuksen voimaansaattamislain 2 §:n mukaan lain täytäntöönpanosta voidaan antaa tarkempia säännöksiä tasavallan presidentin asetuksella. Säätmiskäytäntö on vakiintunut uuden perustuslain myötä sellaiseksi, että täytäntöönpanoa koskevat tarkemmat säännökset annetaan valtioneuvoston asetuksella. Valiokunta ehdottaa 2 §:ään tätä koskevaa muutosta.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy Helsingissä 4 päivänä toukokuuta 1996 Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välillä tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen,

Helsingissä 14 päivänä huhtikuuta 2000 Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välillä tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen muuttamisesta tehdyn pöytäkirjan, ja

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksytään muutoin muuttamattomana paitsi 2 § muutettuna (Valiokunnan muutosehdotus).

Valiokunnan muutosehdotus

2 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

VaVM 27/2002 vp — HE 84/2000 vp

Helsingissä 15 päivänä marraskuuta 2002

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Maria Kaisa Aula /kesk	Ola Rosendahl /r
vpj.	Kari Rajamäki /sd	Anni Sinnemäki /vihr
jäs.	Olavi Ala-Nissilä /kesk	Sakari Smeds /kd
	Pirjo-Riitta Antvuori /kok	Kari Uotila /vas
	Seppo Kääriäinen /kesk	Jukka Vihriälä /kesk
	Reijo Laitinen /sd (osittain)	vjäs. Ulla Juurola /sd
	Markku Laukkanen /kesk (osittain)	Kari Kantalainen /kok
	Hanna Markkula-Kivisilta /kok	Hannes Manninen /kesk (osittain)
	Tuija Nurmi /kok	Pirkko Peltomo /sd
	Virpa Puisto /sd (osittain)	Iivo Polvi /vas.

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.